

ЛОПАТЮК АНАСТАСІЯ, здобувач вищої освіти
ПЕРЕРВА ПЕТРО, доктор економічних наук, професор
*Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»,
м. Харків*

ПЕРСПЕКТИВИ ТА ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ

Туризм сьогодні вважається одним із перспективних напрямків соціально-економічного розвитку країни, регіонів, міст. Розвиток туристичної сфери в нашій країні надає значний вплив на такі важливі сектори національної економіки, як торгівля, зв'язок, транспорт, будівництво, виробництво товарів народного споживання, сільське господарство і представляє собою дуже перспективний напрямок структурних змін в українській економіці [1-14].

Туризм в Україні пережив багато змін протягом останніх років. З одного боку, пандемія COVID-19 значно вплинула на галузь, призвівши до різкого спаду кількості туристів [1, 3, 7, 13]. З іншого боку, війна з росією також негативно вплинула на туризм, адже багато країн світу рекомендують своїм громадянам утриматися від подорожей до України. Аналіз ситуації в Україні показує, що туристична галузь поступово розвивається, хоча і не характеризується стабільним зростанням. При цьому є всі передумови розвитку туризму в нашій країні: історичні, географічні, природні, економічні, соціально-демографічні [2, 5, 11]. Відповідно, причинами нестабільності є низка проблем, які гальмують розвиток туризму в Україні та гальмують розвиток туристичної галузі.

По-перше, засоби масової інформації населення активно рекламують міжнародний туризм і майже не рекламують внутрішній туризм, за винятком відомих напрямків туризму і відпочинку.

По-друге, відсутні кошти на реконструкцію пам'яток історії та архітектури, а залученню інвестицій заважає нерегульована нормативно-законодавча база країни. Як відомо, значна кількість населених пунктів України - Хотин, Межиріччя, Ізяслав та інші, мають архітектурні пам'ятки XVII - XVIII століть, для оновлення яких потрібні значні капіталовкладення.

По-третє, в Україні слаборозвинений сектор туристичної галузі. У жодному місті України не розповсюджуються безкоштовні буклети-путівники історико-культурними пам'ятками міста. Крім того, не всі міста мають такі путівники, що пов'язано з вузьким трактуванням туризму та недостатньою поінформованістю про різноманіття туристичних послуг.

По-четверте, різноманіттям туристичних послуг можуть похвалитися в основному міста-мільйонери, міста загальнонаціональних зон відпочинку і туризму (Крим, Карпати), деякі історико-культурні центри. За один раз у більшості міст України можливий розвиток промислового, оздоровчого та інших видів туризму. Але для цього знову потрібні інвестиції у створення бізнес-центрів, зон відпочинку рекреаційних зон, що поєднують пасивний та активний види відпочинку.

По-п'яте, нестабільна політична ситуація. Війна з росією негативно

впливає на імідж країни та робить її менш привабливою для туристів. Нестабільність політичної ситуації призвела до скасування рейсів, закриття готелів та інших проблем для туристів.

По-шосте, нерозвинена туристична інфраструктура. Тут слід відзначити недосконалу транспортну систему (низька якість автомобільних доріг, відсутність прямих рейсів з багатьох країн світу), недостатня кількість готелів та ресторанів, відсутність інформаційних центрів.

Існуючі проблеми стримують розвиток туризму та туристичної галузі в Україні. Вирішення розглянутих проблем вплине як на поліпшення економічного, так і на соціального розвитку країни. Подолання цих проблем допоможе зробити Україну привабливим туристичним напрямком [3, 14].

Для виконання цієї задачі пропонуємо провести в нашій країні наступні заходи.

1. Стабілізація політичної ситуації в нашій країні. Успішне завершення війни з росією та проведення реформ, які покращують туристичний імідж нашої країни в світі.

2. Розвиток туристичної інфраструктури. Будівництво якісних автомобільних доріг, розвиток транспортної системи, інвестиції в будівництво готелів та інших туристичних об'єктів.

3. Просування України як цікавого та привабливого туристичного напрямку. Розробка чіткої маркетингової стратегії, збільшення фінансування промо-кампаній, покращити іміджу нашої країни в ЗМІ.

4. Розвивати співпрацю з іншими країнами в сфері туризму. Участь у міжнародних туристичних виставках, укладення угод про співпрацю з іншими країнами.

5. Підвищення конкурентоспроможності українського туризму на світовому ринку передбачає: творення сприятливого інвестиційного клімату; підвищення рівня сервісу, удосконалення цінової та податкової політики, подолання корупції в туристичній сфері.

6. Збільшення обсягів внутрішнього та в'їзного туризму. Для цього слід розробити нові туристичні маршрути, підтримувати малий та середній бізнес в сфері туризму, створення доступного середовища для туристів з обмеженими можливостями.

7. Збереження та популяризація культурної та природної спадщини України: реставрація історичних пам'яток, створення нових заповідних зон, розвиток екотуризму.

Загалом розвиток туристичної галузі в Україні має стати національним пріоритетом. Тим більше, що для цього є всі умови - виняткові природні, рекреаційні, культурні та освітні ресурси. Ну а максимальне об'єднання зусиль представників туризму з представниками влади допоможе сформувати високоприбуткову і конкурентоспроможну галузь, здатну задовольнити потреби туристів в різноманітних туристичних послугах, повернути інтерес світових туристичних брендів і принести стабільний дохід до бюджету країни

Майбутнє туризму в Україні багато в чому залежить від розвитку

політичної ситуації. Якщо війна з Росією закінчиться і політична ситуація стабілізується, то можна очікувати на відновлення в'їзного туризму. Важливу роль також відіграватиме розвиток інфраструктури. Інвестиції в будівництво доріг, готелів та інших туристичних об'єктів допоможуть зробити Україну більш привабливою для туристів.

Список використаних джерел:

1. Pererva P.G., Kocziszky G., Somosi Veres M., Kobieliava T.O. Compliance program: [tutorial]. Kharkov-Miskolc : LTD «Planeta-prynt», 2019. 689 p.
2. Формування управлінської, маркетингової та інноваційної політика на підприємствах туристичної індустрії / П.Г.Перерва [та ін.] // *Вісник Національного технічного університету "ХПІ" (екон.науки): зб. наук. пр.* – Х. : НТУ "ХПІ", 2018. – № 47. – С. 114-120.
3. Матросова В.О., Перерва П.Г., Матросов О.Д. (2019) Кадрове забезпечення галузі туризму та гостинності. Видавництво Львівської політехніки, 2019. С. 515–516.
4. Носирєв О.О., Перерва П.Г., Долина І.В., Кобєлева Т.О., Ткачова Н.П. Менеджмент та маркетинг на ринку туристичних та готельно-ресторанних послуг [Електр. ресурс]: консп. лекцій / Нац. техн. ун-т "ХПІ". Харків, 2020. 37 с.
5. Перерва П.Г., Борзенко В.І., Кобєлева Т.О. Інтелектуальна власність: магістерський курс: підручник. Харків: НТУ «ХПІ», 2019. 1002 с.
6. Pererva P.G., Kocziszky G., Szakaly D., Veres Somosi M. (2012) Technology transfer / P.G.Pererva,. Kharkiv-Miskolc: NTU «KhPI». 668 p.
7. Pererva P.G., Tkachev M.M., Kobieliava T.O. Evaluation of holder profits violation of their exclusive rights // *Науковий вісник Полісся*. 2016. № 4 (8), ч. 2. С.240-246.
8. Старостіна А.О. Маркетинг: теорія, світовий досвід, українська практика: підруч. К.: Знання, 2009. 1070 с.
9. Кобелева Т.А., Перерва П.Г. Комплаєнс-програма на підприємствах туризму и ресторанно-гостиничного бізнесу // *Менеджмент розвитку соціально-економічних систем у новій економіці : матеріали Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф.*, м.Полтава, 19 жовтня 2017 р. Полтава: ПУЕТ, 2017. С. 378-380.
10. Назаренко С.М., Перерва П.Г. Методичний підхід до оцінювання ефективності використання ІТ-аутсорсингу. *Маркетинг і цифрові технології*. 2021. Т.5, №3. С.18-29.
11. Tkachova N., Kobieliava T., Pererva P. Formation of competitive advantages of machine-building enterprises on the basis of the benchmarking concept. *International Marketing and Management of Innovations: Global Sci. E-Journal*. Bielsko-Biala, 2021. № 6. 10 p.
12. Кобелева Т. О. Комплаєнс-безпека промислового підприємства: теорія та методи: монографія. Харків: Планета-Принт, 2020. 354с.
13. Nagy S., Pererva P.G. (2021) Formation of an innovative model of the Hungarian business economy // *Marketing of innovations. Innovations in marketing: materials of the Intern. Sci. Internet Conf.*, December 2021. Bielsko-Biala. P. 51-54.
14. Pererva P.G., Tkachev M.M., Kobieliava T.O. Evaluation of holder profits violation of their exclusive rights // *Науковий вісник Полісся*. 2016. № 4 (8), ч.2. С.240-246.

